український католицький часопис

МІСІОНАР

РІК ЗАСНУВАННЯ 1897 № 13 (39) * СІЧЕНЬ 1996

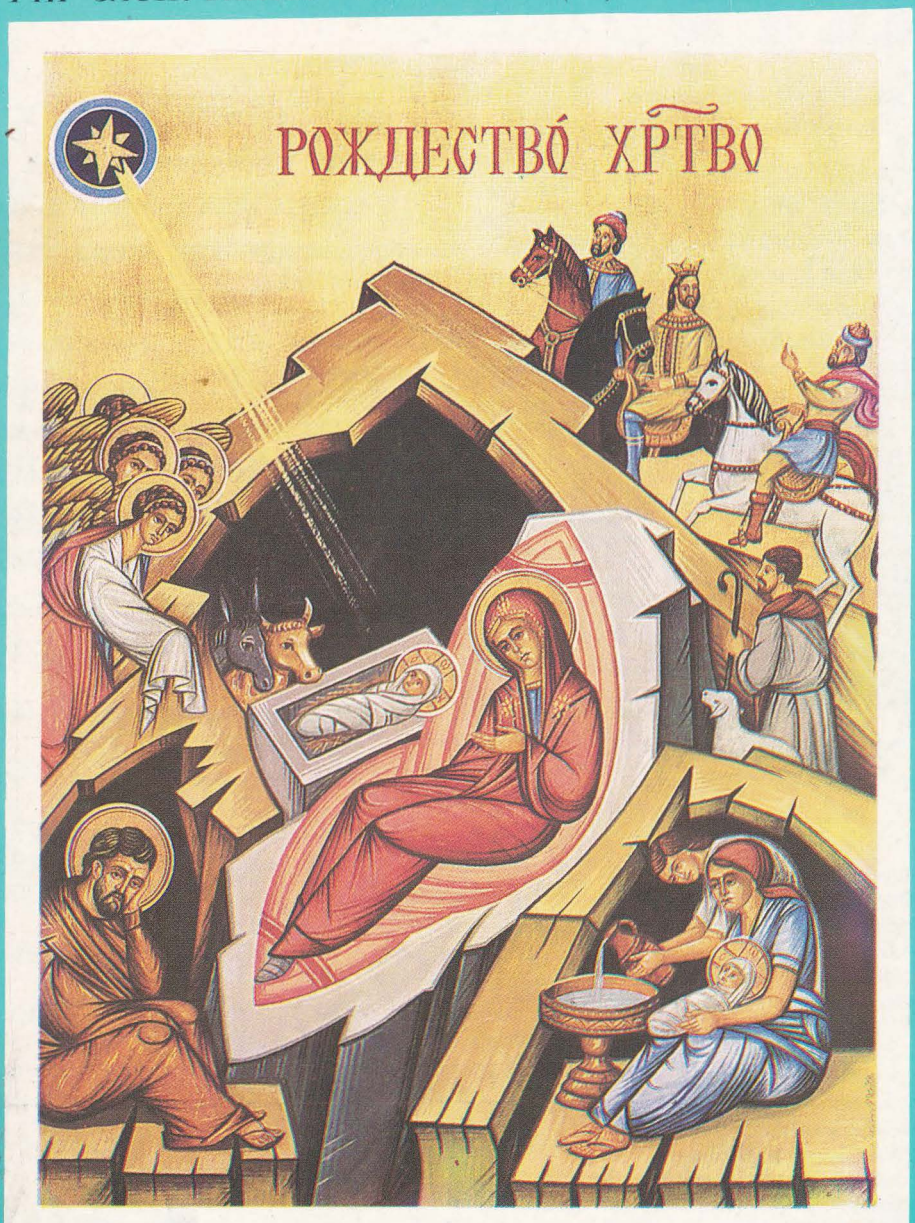

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ЄСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис

Засновники - Отці Василіяни

Головний редактор
о. Василь Зінько, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ,
о. Йосиф Будай, ЧСВВ,
о. Павло Мадяр, ЧСВВ

Комп'ютерна верстка
Ольги Кузьмич

На обкладинці:

Різдво Христове

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський
монастир ОО. Василіян
тел. 72-46-94

Підписано до друку 21.12.95
Формат 70x100 1/16. Друк
офсетний. Папір друк. № 1.
Умов. друк. арк. 5,2. Умов.
фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид.
арк. 5,0. Тираж 3000 прим.
Зам. 76

Віддруковано з готових
діапозитивів у Жовківській
книжковій друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
292310, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

З М І С Т

о. Василь Зінько, ЧСВВ
Корені Берестейського непорозуміння 2
Намір апостольства молитви на лютий 4
Папа Іван Павло II навчає
Про роль Марії 6
Синод єпископів УГКЦ 7
Апостольський лист "З нагоди 400-річчя Берестейської Унії" 8
о. Василь Й. Кундрат, ЧСВВ
Різдвяна радість 10
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ
Різдво недалекого минулого 12
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Різдво Христове у Південній Америці 14
Спогади про пережите 16
Мирослав Коровницький
Отець Андрій ("Яворенко") 18
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Горілка - ворог нашого здоров'я 20
Поклін святому отцю Миколаю-Чудотворцю 22
Вірш на болючу тему 22
Євген Шидловський
Формування християнської громадської думки 23
В. Сокальський
Повернення до первісних традицій... 25
Іван Долинюк
Клопіт зі студентами... 26
Ірина Вишинська
Відповідь "Батюшки" 27
З потоку новин 28
Поетична сторінка 30
Анна Наорлевич
Молитва сироти 31
Володар Буженко
Діти, що ви на те? 32

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

© Журнал "Місіонар", 1995.

Христос рождається!
Шановні читачі!

"Слава на висотах, Тому що нині прийняв на Себе діло спасіння і воплотився в бідній яскині, щоб приспішити день воскресіння!"

Відновлені тим духом, ділімся радістю Новонародженого Дитятка Ісуса й єднаймося Його любов'ю.

Веселих Свят і щасливого Нового року бажає Вам редакція "Місіонаря"!

ВІД РЕДАКЦІЇ:

КОРЕНІ БЕРЕСТЕЙСЬКОГО НЕПОРОЗУМІННЯ

Тому 400 років українсько-білоруський єпископат признав торжественно над собою верховенство св. апостола Петра-скелі Церкви. З того часу почалися на цих теренах непорозуміння та чвари, які до сьогодні не припинились.

Де ж шукати коренів цього непорозуміння? Кажемо коренів, бо їх не один, а кілька.

1. Основна проблема полягає в тому, що до цієї церковної справи втручалися люди світські, ніким не кликані, ні не авторизовані. Між ними на першому місці є Констянтин Острозький. Перш ніж почнемо про це міркувати, то найперше поставимо таке запитання: чи в польській римо-католицькій Церкві був коли такий тип, як оце вищезгаданий, у нашій українській та білоруській Церкві? Ні, такого не було ніколи. А це тому, що Петрова столиця до цього ніколи не допускала, хоч такі спроби й тут були. За те папа Григорій VII пішов у вигнання і там помер, але не допустив, щоб світські люди втручалися у справи Церкви та правління душами. І додамо, що кожен раз, коли світська влада пхала свої нечисті пальці до церковних справ, то це залишилося чорною плямою в історії вселенської Церкви. Згадати хоча б папську неволю в Авіньйоні, інквізицію та різні патронати, Фрідріха Барбароссу та йому подібних.

А в нас верховодили братства і отакий Острозький, Конашевич та інші. Вони зовсім не звертали увагу на Христові слова, щоб віддати Боже-Богові, а кесареве-кесарю! І повині оте не Боже і не церковне блукає по всіх тих, за перепрошенням, "конфесіях", якщо їх ще можна, без образи Божої, такими назвати. Це все дуже погано свідчить про вищезгаданих, бо віра - це дар Божий і нею заряджує Церква, а не перший ліпший отаманчук або гуляйпілець. Для віри треба повної свободи. Якщо вважали наші Владики прийняти згідно з Христовим задумом верховенство Петрового Наслідника, то тут жодного права не мав Острозький, братчики чи й інші.

Отак то братчики та Острозький показали стежку пізнішим петрам лютим, катеринам, миколаям, а врешті сталінам, брежнєвим і їм подібним.

2. Втручання чужих до своєї Церкви. Це якраз зробив Острозький, братчики і решта. У них "єхидний" грек Никифор, як вже старі літописи його називають, став головою псевдособору в Бересті, хоч сам був шпигуном і потрапив у тюрму, хоч з неї його покровителі-Острозький і спілка - цілком не старалися визволити. Отак то чужинець та пізніші усякі "патріархи", синоди - і грецькі, і суздальські, керували нашою Церквою і її обезголовили. Що ж то за патріархат, хоча б той істамбульський, де керує Вартоломей, який нараховує всього сімдесят тисяч вірних? Наші діаспорні єпархії мають набагато більше вірних, ніж цей "патріархат".

Навпаки було в уніатській Церкві. У ній ніколи не проводив собори чи наради якийсь італієць, німець чи й поляк. Від доберестейських нарад аж до нині урядують наші церковні представники. Чого ж варті оті подейкування про польські інтриґи і тому подібне, коли наша католицька Церква має у своєму проводі українців, а не греків чи інородців з півночі!

3. Не лише світські люди, ще й чужинці, керували і ще це роблять в неберестейських званих "церквах". Засобом у церковній політиці були гроші. Це відбувалося чисто юдиним методом, бо грецькі патріархи їхали на північ від Чорного моря за грішми. Їм треба було мамони для підкупу турецьких властей. Потім теж і наші благочестиві чергою сунули "побачити ясні очі государя", щоб отримати куку в руку. Власне отой "спірітус мендіканціє" (дух жебрацтва) помічаємо в опонентів берестейського перемир'я. Самі ж уніати не оглядалися на якісь зовнішні дотації. Самі старалися по можливості вести свої фінансові та інші справи. Нез'єдинені загарбували і до сьогодні мають чимало будов в нашій самостійній Україні. Також ще багато наших храмів мають поляки. От у Перемишлі є понад тридцять будов УКЦ, а єпископ не має де мешкати. Правда, кажуть, що польський єпископат хотів збудувати нову катедру й усе потрібне для Владики, але він не погодився.

Слушно, бо для чого будувати і потім весь час докоряти, що ми вам збудували. Є ж інший вихід: віддати здавна загарбане і кінець.

4. Останній корінь берестейських непорозумінь - це просто нехіть логічно мислити. Оті нез'єдинені бояться логічних висновків: це ми бачили 25-го листопада 1995 року у Володимир-Волинському на науковій конференції про УГКЦ на Волині. Коли, до речі православний науковець показав зібраним кайдани, якими мучили у в'язниці уніатських священиків, то були такі, що вийшли. Отже, мають очі і вуха, але ними ні бачити, ні слухати не хочуть.

Сьогодні розмовляти про якесь порозуміння чи екуменізм нема буквально з ким. Це виразно проявилося у політичному житті України.

7-го листопада, в день більшовицького перевороту було траурне віче демократів у Києві. На ньому виступив "товариш" Мороз. Але коли В. Чорновіл пішов на комуністичне віче, то до слова його не допустили. Отак і нез'єдинені не допускають до слова, і не хочуть знати правди та її признати. Отож на глупоту, а ще краще на туманну впертість, ліків немає. Це є гріхом проти Святого Духа.

З вищезгаданого випливає, що Владики правильно вчинили чотириста років тому. Вони, по-перше, визволилися з-під неволі світських диктаторів, бо такої Церкви сам Христос не хоче. По-друге, вони не допустили до проводу в Церкві інородців: ні поляків, ні москалів та інших західних. По-третє, це робили не по-юдиному, маючи і матеріальні, і моральні утиски, про що свідчить смерть святого Йосафата, багатьох мучеників та ісповідників аж до сьогоднішнього дня.

Чи можна шукати в нез'єдинених, якщо вже не релігійності, то бодай якогось українського патріотизму? Ніякого. Могила полеглим у Старому Самборі найкраще свідчить, що оті "конфесії" є усім, але не якимось релігійним ділом!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

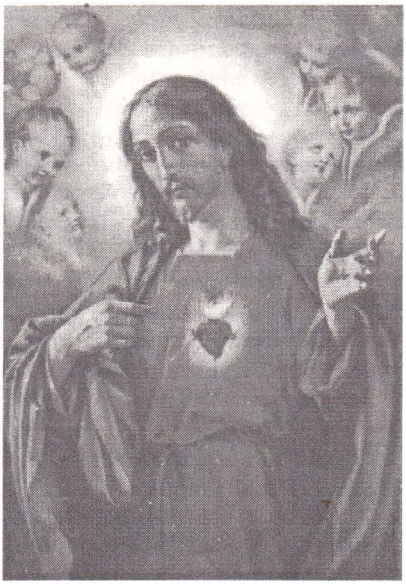

Оце Серце, що так дуже полюбило людей...

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ:

Загальний: ЩОБ МЕДИЧНА НАУКА БУЛА ВІРНА ВЕЛИЧНІЙ ГУМАНІТАРНІЙ МІСІЇ, ДО ЯКОЇ ВОНА ПОКЛИКАНА (Поблагословлене Святішим Отцем).

Медицина стара як світ. Коли виникла хвороба і смерть прийшла до людей, від того часу і почали люди боротися зі смертю та з її передвісником - хворобою. Вже стародавні культури, такі як перська, єгипетська, гетитська та інші, розвинули її. Медицина процвітала в їхніх краях.

Намір вказує найперше на те, щоб медична наука вірно служила людині. Так вона почалася і таким чином зродилася. Вона повинна до нині виконувати гідно свою функцію.

На жаль, у кожній, не раз дуже добрій речі, виникають збочення та помилки. Так сталося з цією штукою Гіпократа, який є патроном лікарів. Виділимо дві такі порочні стихії сучасної медицини:

І. Занадто багато уваги приділяється методам запліднення, а навіть наважуються штучно, поза природним шляхом, вирощувати дітей. Це не годиться, бо така робота принижує і дегенерує саму людину. До цього ще треба додати таку проблему як аборт, яка, на жаль, злочинно оправдується в медичному світі. Мені самому довелося почути на зборах католицької студентської корпорації про те, що ненароджена дитина - це тільки плід і, було дано зрозуміти, що з ним, як живою істотою, числитися ще не пора. Це велика помилка і гріх так думати.

2. Стосується дару життя й так звана евтаназія. Це, просто кажучи, добровільне скорочування собі життя при допомозі медичної науки та її фахівців. Так не годиться чинити, бо навіть найбільш терпляче життя має велику вартість перед Богом і перед людьми. Хто комусь не дав життя і сам собі його не взяв, то не сміє його скорочувати!

Нацисти під час другої світової війни та їм подібні в наступних десятиліттях використовували медичну науку, зокрема у психіатричних лікарнях. І це був злочин проти людства. Маємо надію, що медицина буде сповняти гідно свою високу місію - гуманітарне післанництво.

Місійний: ЩОБ СВІТОВИЙ ДЕНЬ ХВОРОГО ДОПОМІГ УСІМ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ, ЗРОЗУМІТИ, ЩО ЖЕРТВУЮЧИ БОЛІ ГОСПОДЕВІ, ВОНИ ЗБАГАЧУЮТЬ МІСІЙНЕ ДІЛО.

Святі місії потребують нашої загальної співпраці та помочі. Не думаймо, що місії можуть розвиватися лише завдяки священикам, монахиням та допоміжному персоналові. Ні, навіть не грошовими пожертвами. Набагато важливіша є молитовна поміч і пожертва наших терпінь, особливо в хворобі.

З нагоди дня хворих цього року варто нам самим і нашим хворим вказати на ту превелику ласку, яку можуть зробити для місійного діла терпіння хворих. Це тверда валюта піти самим до неба і допомогти іншим знайти вічне щастя. Терпіння - могутня сила для навернення невірних, сектантів і загалом грішників.

Місцевий: ЩОБ ПРЕСВЯТА БОГОРОДИЦЯ ВЗЯЛА ПІД СВІЙ ПОКРОВ ТИХ ДІТЕЙ, ЯКІ ЖИВУТЬ БЕЗ НАЛЕЖНОЇ БАТЬКІВСЬКОЇ ОПІКИ.

Намір важливий, бо часто молоді люди створюють сім'ю, але не думають про важливі батьківські обов'язки і наплодять потомків, зовсім не дбаючи про них. І оті діти тиняються по світі голодні, наражаючись на тілесні та духовні катастрофи. Тому ми не лише молімся, але подивімся навколо себе: чи немає де такої дитини, яка позбавлена повністю чи частково батьківської та материнської опіки. Та й стараймося надати їм допомогу. За це матимемо від самої Пресвятої Богородиці нагороду і Їй допоможемо творити добро.

Покровителі на лютий: Кир і Іван Безсребреники (13. 02)

Святий Кир походив з Олександрії, за фахом - лікар, який мав дар лікувати і застерігати християн, аби не грішили, бо часто Бог карає за гріхи недугою. Іван був з сирійського міста Едесси і разом з Киром пішов до єгипетського міста Канопе для того, щоб тут заохотити матір та трьох дочок до витривання у вірі. Тоді їх заарештували та вбили мечем 31 січня 311 року.

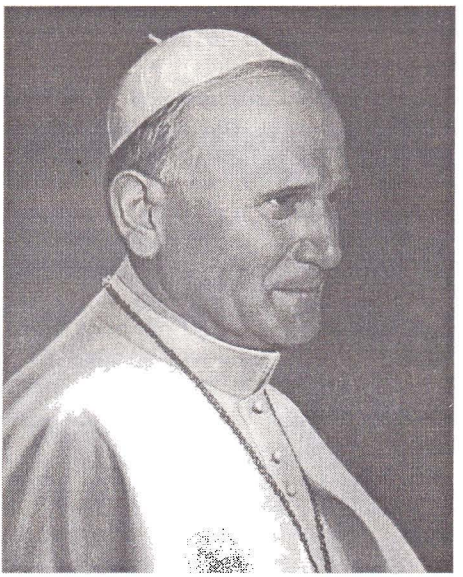

ПРО РОЛЬ МАРІЇ

25 жовтня 1995 року катехитичне повчання папи стосувалося Біблії та її обмірковування.

В попередньому катехитичному повчанні розглядалося питання материнства Марії. Як зазначив Святіший Отець, Її спочатку називали "Матір'ю Ісуса", а згодом і "Божою Матір'ю", щоб нарешті прийняти твердження про Її материнське відкуплення всього людства. Маріологія, чи іншими словами наука про Марію - це поле особливих богословських пошуків.

На перший погляд Євангелія подають нам не так вже й багато відомостей про особу Марії та про її життя. Небагато також можна знайти і про родину Марії. Коли не брати до уваги оповідання про дитинство, то в синоптичних Євангеліях знайдемо тільки дві згадки, які злегка проливають світло на обставини життя Марії. Перша згадка в Євангелії від Марка (3, 21) говорить про те, що свояки Ісуса вийшли, щоб його взяти, бо було сказано: "Він не при собі". Інша згадка є в євангелиста Луки (11, 27): у відповіді на вигук однієї жінки про благословенство Матері Ісуса. Варто згадати ще раз євангелиста Луку, де він у Євангелії описує події Благовіщення, відвідини Єлисавети, народження Ісуса та його жертвування і, врешті, віднайдення Ісуса в Єрусалимському храмі, коли Йому було 12 років.

Євангеліє від святого Івана поглиблює історично-спасительне значення ролі Богородиці, коли показує присутність Марії на початку і при кінці публічного життя Ісуса. Особливого значення набуває присутність Марії біля Хреста, де вона отримує завдання бути Матір'ю учня, якого Ісус любив. В той же час Діяння Апостолів виразно пригадують нам про Матір Ісуса між жінками першої християнської спільноти в очікуванні на Зіслання Святого Духа (Дії 1, 14).

Натомість, нема жодних свідчень у Новому Заповіті чи певних відомостей, які походили б з історичних джерел, про життя Марії після П'ятидесятниці. Нічого не згадується і про дату та обставини Її смерті. Можемо лише припускати, що Марія продовжувала мешкати разом з апостолом Іваном і була дуже близькою до першої християнської спільноти, що розвивалася.

Зрештою, мусимо пам'ятати, - продовжував далі папа, - що євангелисти в загальному трималися христологічного бачення, а про Марію згадували тільки у зв'язку з радісним посланництво́м Сина. В цьому факті відчуваємо особливу

турботу Святого Духа, який побуджує Церкву до того, щоб вона прикладала зусилля, аби відкрити роль Марії у справі спасіння, її особисту святість та материнське посланництво у християнському житті. Святий Дух керує зусиллями Церкви, зобов'язуючи її прийняти поставу Марії. У розповіді про народження Ісуса євангелист Лука зауважує, що Марія зберігала усі ці речі "роздумуючи у своєму серці" (2,19), намагаючись глибше зрозуміти і "зібрати разом" усі події, упривілейованим свідком яких вона була. Так само й сьогодні той самий Дух веде Божий люд до того, щоб він глибше зрозумів мудрість Її посланництва, так тісно пов'язаної з Таїнством Христа. У розвитку вчення про Марію особливу роль відіграли християнські вірні, які своєю вірою і свідченнями допомагали цьому вченню розвиватися.

Ісус шанує і хвалить просту віру, та розпізнає у цьому прояв доброти Отця Небесного. Така проста віра протягом багатьох століть продовжує проголошувати чуда історії спасіння, які приховані перед мудрими світу цього. Саме ця віра у поєднанні з простотою Пречистої Діви Марії спричинила визнання Її особистої святості і потойбічної цінності Її Материнства. Таємниця Пречистої Діви Марії зобов'язує кожного християнина разом з усією Церквою "роздумувати у своєму серці" про те, що Євангеліє виявляє нам про Матір Христову. Роздумуючи над гімном Марії "Величає душа моя Господа...", кожен відчує Божу любов, а в чудах Пресвятої Тройці відкриє Повноту благодаті, як знак ніжної любові Бога до людини.

РАДІО ВАТИКАН

З ПОТОКУ НОВИН

СИНОД ЄПИСКОПІВ УГКЦ

Третій Синод єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який проводиться з часу легалізації Церкви в Україні, розпочався в Римі 16 листопада 1995 року в українській греко-католицькій парафії Святих Сергія і Вакха, яка знаходиться в центрі Рима. На Службі були присутні усі єпископи Церкви, з України та діаспори, за винятком трьох, які перебувають на пенсії і за станом здоров'я не змогли прибути на Синод. Це - митрополит, архієпископ Максим Германюк з Вінніпега (Канада); архієпископ Володимир Стернюк зі Львова і єпископ Іван Прашко з Мальбурна (Австралія).

Протягом десяти днів на Синоді розглядалися різні питання, такі як: про нових кандидатів у єпископи, про святкування у майбутньому році 400-річчя Берестейської Унії; про 350 річницю Ужгородської Унії і про перший Патріарший Собор, який відбуватиметься в Україні.

За повідомленням прес-бюро УГКЦ

АПОСТОЛЬСЬКИЙ ЛИСТ "З НАГОДИ 400-РІЧЧЯ БЕРЕСТЕЙСЬКОЇ УНІЇ"

В прес-бюро Святої Столиці кардинал Акіле Сільвестріні і архієпископ Мирослав С. Марусин, відповідно префект і секретар Конгрегації Східних Церков, представили Апостольський Лист Святішого Отця "З нагоди 400-річчя Берестейської Унії". Це подія відбулася 16 листопада 1995 року. Лист був написаний у зв'язку з відкриттям Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який проходив в Римі з 16 по 26 листопада.

Кардинал Сільвестріні пояснив, що Берестейька Унія була здійснена "єпископами митрополії Київської Русі з Римською Церквою в 1595 році..., що привело до повної єдності з Римською Церквою". Він додав: "Є лист папи, який, як вказано в ньому, особисто був свідком страждань української Церкви".

Після довгих років страждань Греко-Католицька Церква в Україні знаходиться в "радикально новій політичній, культурній і також релігійній ситуації". Це дає привід подвійному ставленню. "Перш за все треба пам'ятати про багатьох мучеників... - сказав він. - В той же час відомо, що і Православна Церква зазнала насильства в часи атеїстичного режиму". По-друге, "виникає запитання: якою сьогодні є роль Греко-Католицької Церкви в Україні?" "Відповідь, яку дає папа, зрозуміла: розуміти цю роль треба в рамках екуменічного шляху, який Католицька Церква зробила своїм". "Як може східна Церква у повній єдності з Римом жити своїм власним ідентичним життям і виконувати свою роль в цій новій екуменічній перспективі?" - запитав кардинал. "Святіший Отець просить Українську Греко-Католицьку Церкву молитися і роздумувати, щоб дати відповідь".

Префект Конгрегації зробив такий висновок: для того, щоб зрозуміти повністю цей документ, його треба розглядати "в світлі Апостольського Листа"Oriental Lumen" та Енцикліки "Ut Unum Sint", оскільки "це дві частини однієї мозаїки, яка відтворює Церковний екуменізм і відвагу Християнського Сходу".

16 листопада Пресовим бюро Святої Столиці було представлено Апостольський лист папи Івана Павла II з нагоди 400-річчя Берестейської Унії. Він подається італійською, англійською, французькою і українською мовами і складається з вступної частини та восьми розділів.

"Наближається день, - розпочинає свого Листа папа, - коли Українська Греко-Католицька Церква святкуватиме 400-річчя єдності між Єпископами Київської Митрополії і Апостольським Престолом". "До цього з'єднання дійшло 23 грудня 1595 року і урочисто проголошено в Брест-Литовську 16 жовтня 1596 року".

В першому розділі під заголовком "В пошуках єдності" Святіший Отець нагадав, що" з часів поділу, що зранив єдність між Заходом і візантійським Сходом (1054 р.), робили часті та серйозні спроби відновити повну єдність". Він послався на річні Церковні Собори, які сприяли цьому і назвав "видатною" постать Київського митрополита Ісидора.

Другий розділ - "Між переслідуванням та розквітом" - охоплює історичну епоху після з'єднання, коли Українська Греко-Католицька Церква пережила період розквіту, "що сприятливо вплинуло на релігійне життя, формування кліру та на духовне піднесення вірних". Папа Іван Павло II зауважив: "Однак, такий розквіт церковного життя завжди супроводжувався драмами непорозумінь та опорів". "Між героїчними свідками, - зауважив папа, - відзначається постать митрополита Йосифа Сліпого". Він також звернув увагу на те, що "Святе Провидіння" зробило можливим для переслідуваних знайти шлях порятунку, і додав, що "Святий Престол брав на себе опіку" над цими емігрантами в їх нових спільнотах. "Вся католицька Спільнота зі зворушенням згадує жертви стількох лихоліть. Мученики та ісповідники віри Церкви в Україні дають нам гідний подиву приклад вірності ціною власного життя. Вони пізнали правду і правда визволила їх".

Третій розділ названий так: "Слідами Другого Ватиканського Собору". Папа заохочував "розглядати святкування наступного року в контексті роздумів про Церкву, започаткованих Собором". Крім цього, він рекомендував "глибше розуміти властиву роль, яку Українська Греко-Католицька Церква покликана сповняти в екуменічному русі сьогодні".

"Дехто бачить в існуванні східних католицьких Церков перешкоду на шляху до екуменізму", - стверджував він. Далі папа посилався на папські документи, які стосуються цієї проблеми і пропонують можливе їх вирішення. Святіший Отець наголосив, що "вихід з підпілля означав радикальну зміну ситуації Української Греко-Католицької Церкви." Виклики і труднощі можна подолати "спільним свідченням милосердя".

В четвертому розділі - "Кров мучеників" - папа пригадує "переслідування і мучеництва, що їх на своєму тілі у тих регіонах зазнали як католицькі, так і православні Церкви".

Наступний розділ "Христова Церква - єдина" відзначає, що протягом року відбувалося багато зустрічей та ініціатив між папою та патріархами Східних Церков. Він вказав на необхідність "відваги та сили..., щоб продовжувати йти по вже обраному шляху", бо іноді складається враження, що є сили, готові йти на все, для того щоб сповільнити або навіть і припинити рух до християнської єдності".

У двох наступних частинах - "Час молитви" і "Час роздумів" - Іван Павло II пропонує, що і молитвою, і роздумами слід відзначити період святкування цього чотирьохсотлітнього ювілею. Молитва буде актом подяки, благанням до святого Духа про сприяння єдності, "благанням братньої любові", проханням, щоб добро перемогло зло і "надією на майбутнє екуменічного руху".

Заключний розділ Апостольського Листа є актом довіри Марії: "Вона - Мати єдиного Христа, Матір'ю єдності... Почитання Марії, яке так міцно об'єднує Схід і Захід, сприятиме з'єднанню".

За повідомленням прес-бюро УГКЦ

РІЗДВЯНА РАДІСТЬ

Ви вже, напевно, написали і отримали різдвяні листівки. Бажали іншим радісних свят і також від них прийняли бажання. І я вам бажаю радісних різдвяних свят. Щоб ваша різдвяна радість була повноцінною. А тепер подумаймо спільно над тим, що є правдивою основою нашої радості.

Цю основу можна знайти у таких євангельських словах: "Не бійтесь, бо я звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу: сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель, він же Христос Господь" (Лк 2, 10-11).

Застановімся над цими словами. Декотрі люди говорять: "Як же нам вірити в Бога? Чи можна вірити в Бога, коли Бог мовчить?" Такі образливі питання є доказом того, як мало знає людина про великого і безконечного Бога.

Це неправда, що Бог мовчить. Це неправда, що Бог не піклується людьми. Це неправда, що Бог легковажить ними.

Бог до людей промовив. Бог сказав людям своє Слово, а саме таким надзвичайним способом: Його вічне Слово сталося тілом і перебуває між нами.

Як ми можемо це звичайним розумом зрозуміти? Святий Тома Аквінський говорить, щоб ми насамперед звернули увагу на власне людське слово. В першу мить тримаємо його невисловленим в серці. Поки воно невисловлене, ніхто інший не знає нашого слова, тільки ми самі. Аж коли його скажемо вголос, отже, коли його одягнемо в голос, пізнають його інші люди. Так і в Бозі було від віку Слово. Було в серці Бога, і ніхто його не пізнав, тільки Бог-Отець. Але Бог-Отець не залишив в собі своє Слово, не затримав Його в собі невисловленим. Одягнув Його в людське тіло, щоб в людському тілі перебувало між нами (Кох XIII; 2279).

Як бачите, Бог нам сказав своє Слово ні через ґрамафонну платівку, ні через магнітофонну касету, ні через телевізійний екран або через радіо, але в незвичайному чоловікові, в Богочоловікові - Ісусі Христі. Отже, великий невидимий Божий Син стався людським дитятком, а ще до того найбіднішим, в стайні народженим, в яслах положеним, переслідуваним, був вигнаним, накінець, коли став дорослим, бичованим, терням вінчаним, на хресті розіп'ятим. Ось так Бог полюбив світ, що свого Сина дав, щоб зберегти світ. Отже, щоб кожний, хто у видимому Ісусі Христі вірою прийме Бога до свого життя, мав життя вічне. Берлінський єпископ Кир Йоаким Байснер прихід Божого Сина у світ пояснив так: "Уявіть собі, як колись наші старі батьки возили дерево з лісу. Околиця була заметена снігом, дороги не було видно. Віз, заладований деревом, загруз у рові, а коні його не змогли витягнути. Не допоміг батіг. Інший господар відклав батіг і зіскочив з воза у сніг. Всіми

силами вперся у віз. Тоді звірята відчули, що людина не залишається на возі, сходить до них, приєднується до них, дає їм свою силу і, зібравши всі свої сили, витягнули віз з рову" (Bischop Dr. Joachim Meisner: Christ ist erscheinen. Berlin, 1980, s.402).

Так і Бог не залишився вгорі над нами, щоби зверху нами керувати. Він зійшов до людей, жив між ними. Він і далі помагає у наших життєвих труднощах, є посеред нас, є між нами.

Є з кожним, щоб допомогти пізнати сенс і мету життя. Він допомагає добре прожити життя, встати, коли ми впали. Він допомагає безпечно прямувати до Небесного Отця, до вічної Божої ласки. Скажіть, чи не є це радісна дійсність, котру собі на Різдво усвідомлюємо? Чи міг би хтось ще сказати, що Бог мовчить? Що Бог нами не цікавиться? Що Бог нами легковажить? Очевидно, що кожний з нас, хто цю дійсність прийме, і хто відчинить для Ісуса весь свій розум, своє серце, ціле своє життя, то відчує в собі не тільки Різдвяну радість, але наповниться правдивою повноцінною радістю, котру св. Григорій Назіянський висловив такими словами: "Я є мізерний, а водночас великий, я є низенький, а водночас вивищений, я є смертний, а водночас безсмертний, я є земний, а водночас вічний тому, що не живу вже я, але живе в мені Христос". Отже мати Бога - це означає мати великий скарб.

Задумаймося над тим, як прожила велика людина, про котру сьогодні багато говорять. Це Едіта Штайн. Вона була єврейкою. Аж до 21 року життя - атеїстка. Не могла повірити, що Бог є. Була незвичайним інтелектуалом, студіювала філософію та історію. Була професором університету. Завжди шукала правду. До цього пошуку її підштовхнула така подія: вона взнала, що вбитий на фронті асистент з її університету. Відвідуючи його жінку, застала її в чорному, але зовсім спокійною. Це її дуже здивувало. Вона дізналась, що віра в Бога робить цю жінку такою спокійною. Професор в своєму житті ніколи такого не чула, ані не пережила. Вона забажала пізнати віру в Бога. З цікавістю прочитала книгу св. Терези з Авілю за один день і одну ніч. Коли під ранок трішки замкнула очі, щоб відпочити, голосно зітхнула: "Це є істина, котру я шукала. Одного Бога чоловікові досить". І охрестилася. Віра в те, що Бог її любить, так її захопила, що захотіла цілковито посвятитися Богові. Тому ступила до монастиря кармелітанок. Завжди казала: "Ich bin uberglucklich" (українською мовою це означає "надзвичайно щаслива"). "Я знайшла все, осягнула мету свого життя".

Її радість, яка грунтувалася на вірі в правдивого Бога, була такою чудовою, що не зникла навіть тоді, коли її, як єврейку, спалили в газовій камері. Померла щасливою, бо Бог показав їй дорогу до вічної радості. Ця католичка-монахиня, сестра Бенедикта була проголошена блаженною в Колонії 1.05.1987 під час відвідин Івана Павла II Німеччини.

Тож отворімо і ми на Різдво ГНІХ свої очі, свій розум та серце для того, щоб побачити, пізнати, відчути, який повний ласки є наш Бог, як Він нас любить, як ми Йому потрібні, коли послав нам свого Сина в маленькому дитяткові - Ісусі Христі, народженому з Діви Марії. Вітаймо Ісуса, співаймо Йому, радіймо, тішмося і молімося, щоб через правдиву віру в Нього ми знайшли досконале щастя тут, на землі, і вічну радість в небі.

о. Василь Й. КУНДРАТ, ЧСВВ

РІЗДВО НЕДАЛЕКОГО МИНУЛОГО

● На Свят вечір тріскучий мороз, а по селі лунають коляди "Бог предвічний", "Нова радість стала" та "Во Вифлеємі нині новина". Це йде гурт підлітків з вифлеємською зіркою, які гучно співають "Небо і земля, небо і земля нині торжествують". Перед ними несподівано з'явився учитель. Діти закам'яніли. Він вихопив з рук хлопця вифлеємську зірку і почав його картати: "Ах ти такий-сякий... Чи не казав я, щоб не ходили колядувати? Ти повинен прийти завтра до школи. Подивіться на нього, проводир знайшовся". Діти перелякалися та розбіглися. Учитель залишився сам. Несподівано перед ним постали чотири кремезні парубки і схопили його за барки: "То ти ще будеш дітей страшити?" Поваливши його на землю, накопали та пішли. Йдучи, чули позаду себе: "Я вас провчу, я вам покажу". А кого? Адже не було жодних свідків.

● Тарас Татарин, родом з міста Буська, вже два чи три роки жив біля церкви на Знесінні у Львові. Також недалеко від нього мешкали сестри Йосафатки. Між ними були молоді, які вже рік або два були в монастирі. Перед Різдвом Тарас з ними домовився про те, що вони разом підуть колядувати до знайомих. Коли надійшов час, всі переодягнулися або в ангелів, або в чортів. Тарас одягнувся як пастушок та ніс вифлеємську зірку. На Свят вечір колядники вирушили в дорогу. Вийшли біля костелу Матері Божої Остробрамської і, подзеньк̀уючи дзвіночками, почали гучно співати: "Нова радість стала". Попри них проїхав трамвай № 2, а інший підіймався вгору. Люди з подивом оглядали через вікна трамваю колядників. Тут була кінцева зупинка і дехто вирішив наздогнати колядників, для того, щоб почути їхній незвичайний для тих часів спів. Проте це тривало недовго, бо раптово під'їхала міліцейська машина. Колядникам наказали таке: "Ану швидко заліз̀айте в машину!" Їх привезли у райвідділ на вул. Зелену. Там познімали оте вбрання персонажів різдвяних дійств, склали протокол, протримали до ранку та відпустили додому. Прямуючи до помешкань, молодь тішилася, що змогла трохи потерпіти за Христа.

● 1946 рік. Незабаром мало настати свято Введення у храм Пресвятої Богородиці. До нас, у село Пархачі приїхав бобик, з якого повиходили кагебісти. "До нас", - вжахнулася господиня. Через деякий час мене вже везли в тій машині. Ночували в Мостах. Через кілька днів я опинився у камері львівської в'язниці на Лонцького, ставши десятим в'язнем. Тут мене вважали за шпигуна, бо я зайшов до камери зі сміхом. Через день, вночі відчиняються двері і тюремник каже: "На Б." "Біда" - таке мав прізвище один в'язень, якому наказали: "Пашлі". Зранку того Біду привели. Був весь у синяках. Спало на гадку, що незабаром і мене може чекати подібне.

На Свят вечір тишу у камері порушив скрип дверей. Тюремник знову запитав, як тоді: "На Б." Обізвався Біда. "Нет. Кто еще?" "Богун", - кажу я. "Пашлі". І от стою перед слідчим.

- Скажи, кто еще с Вами сотрудничал с бандеровцами?
- Я з ними не маю нічого спільного, - відповідаю.
- Не сознаешся?
- Не маю в чому, - кажу йому.
- Сейчас заговориш, или нет?
- Нічого з ними не мав спільного.

Тоді він наказав роздягнутися. Коли я зробив це, змусив лягти. Ставши наді мною з кийком в руках, сказав: "Сознавайся". "Я вже сказав". Тоді кагебіст почав бити. В камері я довідався, що коли будуть бити, то треба кричати. З моїх уст лунало: "Ой! Ой! Ойо-йой!" Тоді відчинилися двері і зайшли два кагебісти. Мій слідчий вирішив "перепочити". Один з тих, що зайшли, запитав: "Де ти був за першої...", далі йому забракло слова, і він ще раз повторив: "За першої", і знову замовк. Я йому допоміг закінчити запитання словом "окупації". "Ах ти такий сякий сину, ми нікого не окуповуємо, а визволяємо". Тоді я кажу: "Я такого не говорив, а лише допоміг вам, бо забракло слова". Кагебіст обурився: "Ти ще гірше єзуїта". Потім обидва вийшли. Після наказу "садітесь" слідчий розпочав допит. Постійно кудись вибігав, вертався. Потім вночі замкнув мене в якійсь холодній камері. В такій ситуації мене підтримували слова св. Петра про те, що ласка Божа - не тільки віра в Ісуса Христа, але й терпіння за Нього. У І Листі св. Петро пише: "Радійте, коли берете участь у терпінні Христовім... Щасливі ви, як вас ганьблять за Христа. Те місце, де мене замкнув слідчий, асоціювалося зі стайнею, в якій народився Ісус Христос. Не раз в ту ніч думалося, що десь надворі колядують... Мені було радісно за те, що мав можливість терпіти подібно до маленького Ісуса, який відчував холод у тій вифлеємській стаєнці.

о. Дам'ян БОГУН, ЧСВВ

НОВИЙ ВЛАДИКА САСКАТУНУ

Владика Саскатуну в Канаді Кир Василь Філевич відбув своє архиєрейське служіння. Новим ординарієм став василіянин о. Корнелій Іван Пасічний. Він ревно трудився на Божій ниві довгі роки й має добру душпастирську заправу на це становище.

На многі і благі літа, Владико!

РІЗДВО ХРИСТОВЕ У ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Ми звикли до колядування взимку. Відразу як думаємо про Різдво Христове, то нам уявляється сніг, лід, мороз, заметіль та колядники в кожухах. Так воно є в нашій рідній Україні.

Та не так воно відбувається на південній півкулі Землі. Довелося там прожити 58 років і не раз святкувати Різдво під гарячим промінням палючого сонця. Січень в тих краях - наш липень, або, мабуть, червень.

Треба зазначити, що від 1940 року наші земляки в Аргентині твердо дотримуються нового стилю, а в Бразилії ще від 1937 року. Прибув я 1951 року на Різдво до Апостолів в провінції Місіонес, що на півночі Аргентини.

В теплу ніч співали в церкві Пресвятої Трійці "З нами Бог" та правилася святкова Служба Божа. Отці роз'їхалися в різні місця: Азару, Трес Капонес, Туну та Сан Хосе. Я був в Азарі та в Трес Копонес, але перед полуднем повернувся додому.

Питався хлопців, чи вони ходять з колядою. Казали, що ходять тільки дівчатка з колеґії Сестер Василіянок, бо жандармерія заборонила дотримуватися наших традицій в цій стороні. Та це було за часів війни, а тоді спробував колядувати. Це робив з Йосипом Баландою і Петром Коґтецьким. Йосиф вчився у Прудентополі (Бразилія) в семінарії, і я його знав, а Петро - це його товариш (рідні сестри обидвох хлопців - монахині, Сестри Василіянки). Почали йти від хати до хати. Ввечері нас вже було сім.

На другий день знову колядуємо. Заходимо і до мера міста Олександра Варешиці. Нас гостинно приймають і тішаться, що ми пам'ятаємо і дотримуємося традиції... Швидко промайнули три дні свят. Я добре загорів від сонця...

Наступного року ми вже ходили з музикою. Грали скрипки і хлопців було понад тридцять. До того в присілках колядували хлопці та дівчата. Правда, цього разу спека мене сильно втомила, але мусів бути в товаристві, бо хотів, щоб колядування в Місіонесі не лише відновилося, але й утвердилося... І так воно сталося. Слава Богу!

Коли їздив на Оберівщину, то мав такий усталений план: Свят вечір в оселі Панамбі у родини Левандовських, згодом до півночі тут Служби Божа, а потім їхав верхи у Флорентіно Амеґіно. Тут правив над ранком св. Літургію. Пригадую, що одного разу дуже гарно колядували усю

Службу Божу. На Співану повертався до міста Обери, а в наступні дні був гостем в інших колоніях: Кампо Веру, Пікаду Сан Мартін або Кампо Рамон.

У Бразилії майже 25 років їздив постійно в Прудентопільщину до 7 осель-колоній. Тут мав такий порядок: по Святвечорі з Прудентопільського монастиря виїздив автом у Кеймадас. Уночі співали "З нами Бог" та правили Службу Божу. Вранці, ще о восьмій знову св. Літургія для тих, котрі не змогли прийти вночі. Тоді їхав возом або фірою через гору на Папандуву. Тут кожного року готували оригінальний вертеп. Після Співаної та мирування з приводу свята обідав у Йосипа Мудрого, а потім везли мене автом до Прудентополя. Тут вже чекав транспорт до Бракатінґи. Пополудні, о третій, Співана і мирування. Їдучи, бачив цілі гурти молоді, а навіть старших, які ходили колядувати в хутори.

Після відправи прямував вздовж асфальту у сторону Параґваю на оселю Ріо де Арея-Піщанка. Тут є новіціят СС. Катехиток св. Анни. Правив ще одну Службу, а врешті надходив і спочинок. У свято - Собор Пресвятої Богородиці й св. Йосипа - вранці правив читану і Співану тут, а після обіду їхав в Педра Бранку (Білий Камінь). Звідсіля від'їжджав ввечері до Прудентополя.

На Степана рано брав курс на Барра Вермелю, щоб мати вісімку і десятку та й погуторивши з людьми і колядниками закінчував свята в Новій Галичині. А все під час спеки, хоч на Степана любив випасти дощик.

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

НА СВІТЛИНІ: Міський театр в Сан-Пауло (Бразилія).

СПОГАДИ ПРО ПЕРЕЖИТЕ

Сестри Веньямини, по світськи Володимири Марцінковської, сестри згромадження сс. Пресвятої Родини УГКЦ

1946 рік.

В липні, на самого Петра і Павла, викликав сестер начальник НКВС в Болехові. Пішла с. Клавдія, що була настоятелькою, і с. Марта. Протримав їх цілий день, і вони так і не зрозуміли, навіщо їх викликали. 19 липня відвідав сестер в Гошеві голова Болехівського району тов. Петров і говорив з ними три години. В кінці сказав, щоб поїхали до Станіслава чи до Львова і зареєструвалися в управлінні по культах у справі православ'я. І так до кінця року оті кагебісти не давали спокою. Вечорами спеціально переодягнені люди вилазили на дерева, біля старого дому, де у нас був рефектар і проводились рекреації. Тому там і вони найбільше підслуховували.

1947 рік.

Відвідували нас представники районної влади під проводом Борисова і підготовляли до виборів. В селі проводили постійні облави. Постійно жили в страсі, бо ловили невинних. 6 лютого приїхали Впр. о. Шипітка, відправляли. 8 лютого відвідала нас с. Йосафата з Трускавця. 9 лютого прийшли до нас з урною для голосування, але без нас ті голоси в урну вкинули вже за хатою.

13 лютого приїхали військові у справі постачання державі молока, яєць, м'яса. Списали худобу і дали зобов'язання здати контингент збіжжя. Свого на контингент не вистачило, мусіли купувати збіжжя. Замість молока здавали масло.

26 лютого приїхали знову з райвиконкому. 1 березня прийшло письмове повідомлення, щоб сестри їхали в обласний центр у справі реєстрації. Ніхто не поїхав, тому пізніше приїхав голова Петров і багато інших. Довго переконували, просили, погрожували, але сестри заявили, що не поїдуть і не підпишуть.

Взагалі цього року не давали спокою, кілька разів на місяць викликали в обласний центр. Переживали за майбутнє, бо в селах були постійні облави, були поранені і вбиті. Часто родичі відрікались своїх убитих дітей, бо карали і їх за співучасть, за те, що рідні...

У вересні стали приходити вже кілька разів щотижня. 21 вересня ми їх не впустили, тоді арештували двох сестер - Андрею і мене. Не мали машини, щоб нас відвезти, а попутні, бачачи, що то арештовані сестри, не хотіли зупинятися. Так нас і протримали до вечора, відпустивши за умови, що 25 вересня вранці з'явимося на МГБ. Мусіли поїхати в райцентр. Хотіли нас допитувати по одній, але ми опиралися, бо так більше били. Тримали нас до вечора, але таки допитували обох разом.

На другий день с. Андрея і я поїхали до тов. Щербака (з облвиконкому) зі скаргою, але до нього не пропустили. Ми відправили лист поштою. Відповіді не́ було.

Через два дні прийшли з області дев'ять мужчин, двоє в цивільному, решта у формі, всі п'яні. Зажадали, щоб сестри до 7 години ранку звільнили перший поверх і перебрались на другий. Старші сестри перелякались, бо ті мужчини сильно лаялись і грозили тюрмою. Однак другого дня ніхто не приходив. Та с. Марта так перелякалась, що захворіла. А нас далі регулярно відвідували і під вікнами ходили.

1948 рік.

Сестри гарно святкували різдвяні свята і трохи забули про свої клопоти. Однак на третій день свят приїхало військо. Застали ще декількох сестер, які гостювали. Випитували чужих сестер і поїхали. Другого дня приїхали знову з Болехова і області, під проводом Кожухара. Від усіх, що не постійно жили в Гошеві, він відібрав паспорти; з кожною зокрема говорив і письмово зобов'язав з'явитись. Вислали с. Єремію і мене. На допитах мене сильно били і скривавлену викинули. До дому йшла під наглядом міліції, щоб ні з ким не говорила. Ще й змусили підписати те, що нікому не скажу, про що питали і за що били. С. Єремію відпустили, але дали письмову повістку для с. Андреї, щоб з'явилась, і то в цивільній одежі.

С. Андрея пішла, в чернечому одязі (габіті), взяла з собою ще с. Ювеналію. Протримали сестер цілий день, допитували кожну окремо. Кожухар допитував сестру Андрею, а с. Ювеналію - котрийсь інший, але вона, будучи хворою, слова не могла промовити, і він відпустив її додому. А с. Андрею тримали цілий день і цілу ніч, аж на другий день зімліла. Все випитували про о. Шепітку, Сестер Василіянок, всіх Отців Василіян та інших. С. Андрея мужньо трималась, хоч була сильно вимучена: ті, що допитували, весь час мінялись, а їй не давали відпочити і подумати. Голод і спрага далися взнаки в такому хворому організмі, як у сестри Андреї, і зімліла - аж тоді звільнили.

Після того до нас в Гошеві частіше стали приходити, найбільше з Болехова під проводом Борисова. С. Марта після тих страхів померла. В Гошеві тільки четверо нас мало право жити.

1949 рік.

В січні, після різдвяних свят знову обласна влада робила обшук. Все в домі перетрусили, сестер випитували, кричали на них, страшили, нишпорили в стайні і стодолі, у всіх закутках, навіть в туалеті. Всім сестрам, що нібито не мали права жити в Гошеві, сказано було до 24 год. вибратись. Сестри й самі вже почали розходитись, бо в Гошеві вже не було з чого жити. Накладали великі норми на зерно, м'ясо, молоко, яйця. Сестри вже майже все з себе випродали, на позику, на м'ясо віддали другу корову - і то не вистачило. Поле не було чим засіяти, самі голодували. Я, хоч хвора після побиття, ще дещо шила, щоб якось прожити. Прийшла позика, а в сестер не було ні карбованця. Прийшлось відповідати перед державою... Часто викликали, кілька разів тримали. Одного разу, під час допиту, коли нас вигнали в коридор за "неправильні" відповіді, почули ми страшенний стогін і плач, але відразу їх заглушив

сильний гуркіт машин. Згодом нас закрили в кімнатці, яка мала віконце, правда, забите дошками, що виходило на подвір'я. І там, через шпари, ми побачили, як на подвір'я в'їхали сани, на них накидали гною, а з будинку винесли шість змасакрованих трупів. Кинувши їх в сани, прикрили гноєм і повезли.

Після одного з допитів у Болехові я захворіла і поїхала у Станіслав на другу операцію. Після тої операції середнього вуха пролежала я цілу зиму, бо приїхав батько і забрав додому, щоб набралася трохи сил.

(Продовження в наступному номері)

ОТЕЦЬ АНДРІЙ ("ЯВОРЕНКО")

Важкою була доля отця-душпастиря Андрія Радя, вихідця із села Коровники, що біля Перемишля. Всією родиною старались, щоб Андрій, котрого Всевишній наділив непересічним талантом, став лікарем, вчителем-професором чи опанував яку іншу модну професію. Та Боже Провидіння розпорядилось по-іншому - Андрій, похвально завершивши теологічні студії в Духовній семінарії, став священиком.

Його пастирська праця, як і велика громадська діяльність, розпочалася у далекому лемківському селі Криве, що розкинулось понад срібнолентим Сяном, у підніжжя українських Карпат. Якраз там, поряд із душпастирськими обов'язками, молодий парох усіма фібрами своєї душі і розуму пройнявся справою захисту національної ідентичності та пробудження свідомості тамтешнього пригнобленого люду. Його участь у товаристві "Просвіта", "Соколі", "Пласті", "Союзі українських кооператив", "Народній скарбниці" була незамінною. Єгомость Андрій, як його любовно називали парафіяни, прищеплював їм любов до України, її рідної греко-католицької віри, християнських і національних традицій, до натхненного працелюбства, бо, як співалось у пісні: "Праця єдина з неволі нас вирве!" Саме за його почином у парафії, що об'єднувала декілька навколишніх сіл, проводились священні місіонерські відправи, урочисті патріотичні імпрези, вшанування історичних подій, великих постатей України. Особливо відчутною була його праця серед молоді, відданим і незамінним катехитом якої він впродовж довгих років був.

Ця велика релігійна і патріотична активність пароха із Кривого не могла залишитись поза невсипущою увагою зарозумілої польської влади, яка настирливо і методично проводила політику полонізації та асиміляції Лемківщини. Тож непоодинокими були виклики і попередження з боку "поліції паньствовей". Але високе почуття свого духовного і національного обов'язку перемагало. Отець парох працював без оглядки, свято сповняв дану ним клятву вірності в служінні народові.

Не стояв отець Андрій осторонь і у важкий та відповідальний час українського національно-визвольного Здвигу. Під псевдонімом "Яворенко" в одному із підрозділів УПА протягом більше трьох років жертовно сповняв обов'язки військового священика-капелана, що саме по собі не було легким.

У 1947 році отець Андрій, у складі однієї з бойових повстанських груп, що виконувала спецзавдання, прямував на Захід. Вже зовсім недалеко від мети, на території Австрії, біля самого Відня, знепритомнівши від знемоги, отець-капелан Андрій попадає в руки кагебістського СМЕРШу. Його катують і переправляють "на родіну". У вирі боротьби, що відбувалась, друзі вважали, що отець загинув. А він, тим часом, як і багато інших, йшов закривавленими шляхами тюрем і концтаборів, протоптуючи засніжені стежини "Сібірі нєісходімой".

Десять важких років поневірянь відділяло отця Андрія від рідних сторін, до яких він тілом і душею тягнувся. Та сторін, як таких, вже не стало. Жорстокі поневолювачі червоного і біло-червоного штибу геть викинули односельців, рідних зі споконвічних земель. Тільки через деякий час, далеко від рідних сторін, на Івано-Франківщині, йому вдалося віднайти рідну сестру. Але й тут "наполегливі" людолови, після довгих років скитань, не давали йому спокою: "Чєрєз двадцать чєтирє часа чтоби вас здєсь не било", "Єзжайте туда, откуда прієхалі!"... Ось "стандарти", яким доводилось коритися! Лише згодом вдалося "прописатись", а значить, і прилаштуватись на роботу... Та було запізно-втомлене серце зупинилося на відпочинок.

Хоронили отця Андрія у селі Бабухові, що на Рогатинщині, у супроводі численного (тоді ще катакомбного) священства, рідних, близьких і просто небайдужих громадян. А наступного дня "височайший" кагебіст спитав: "А что, на самом дєлє вчєра харанілі уніатского попа?!"...

Півстоліття минає від того часу, як невмолимі ненависники порозкидали моїх односельчан по різних сторонах нашого і чужих країв. Хотіли, щоб забули ми рідний край, а я і досі пам'ятаю та часто згадую святу для мене родину Радів, котра дала нашому народові такого Велетня духу, як отець Андрій, що задля воскресіння України віддав усе до останку! Тож нехай ця коротка розповідь буде моєю свічечкою доброї пам'яті, скромною квіткою дорогій мені Людині - Андрію Радю-Яворенку. Світла йому пам'ять!

Мирослав КОРОВНИЦЬКИЙ
(Київська газета "Оранта", № 2 (7) за 1995 р.)

ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ В БРАЗИЛІЇ

Перебувають у тому краю від 1897 року. Сьогодні мають 67 священиків (з них 20 працюють за межами Бразилії), 14 братів-монахів, 11 братів-богословів, 18 - вчиться на філософії. На новіціяті перебуває 12 новиків і кандидатів, 96 студентів знаходиться в малій семінарії св. Йосипа в Прудентополі.

ГОРІЛКА - ВОРОГ НАШОГО ЗДОРОВ'Я

Ґияки Царство Божого не успадкують (4)

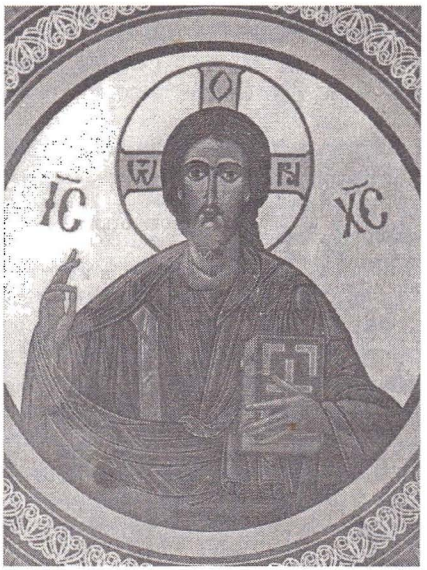

Економічна криза охопила усі сфери суспільного життя. Проте помічаємо, що такий стан справ не впливає на зменшення числа пияків. Багато з них пропивають свою мізерну зарплату, не дбаючи про власну родину, її добробут, ані про своє здоров'я.

Часто люди нарікають на свою долю, але не намагаються змінити щось на краще. А причиною багатьох бід та зубожіння людей знову є оте пияцтво. Алкоголь не лише відбирає в людини достаток, але й негативно впливає на здоров'я і скорочує життя. А без здоров'я, як відомо, немає радості в житті. І тільки тоді, коли людина захворіє, то тужить за прекрасним минулим. Вона вже не раз починає думати про те, що якби повернути назад ті роки, то вони були б прожиті зовсім по-іншому, з пошаною до здоров'я... Пам'ятаймо, що життя дається людині лише раз. Його не можна зупинити, ані не повернути. Життя людини дуже короткотривале. Тому слід цінувати кожний новий день, нову годину, даровану Богом.

Які ж основні причини втрати здоров'я? Що призводить до найскладніших захворювань? Як стверджує медицина, однією з основних причин нищення здоров'я, передчасної смерті є вживання спиртних напоїв. Мабуть, медики мають рацію. Подумаймо над таким: чому люди в давнину жили так довго і не хворіли як тепер? Відповідь слід шукати в тому, що люди тієї епохи вживали алкоголь рідко, навіть в дуже малих дозах. Сьогодні спиртним стали зловживати частіше. Будучи десь на гостинах, зауважуємо, що при вживанні алкоголю люди промовляють таке: "Дай Боже здоров'я... На здоров'я, куме..." і т. п. Тоді запитаймо себе: "Чи це не зневага Господа Бога?" Подумаймо над тим, чому без пошани вимовляється у такому товаристві Господнє ім'я.

Як стверджують досвічені лікарі, вік людей за останні роки скоротився. Більшість людей з допомогою Божого Провидіння могли б прожити понад 80 років, а часто вживаючи алкоголь, проживають лише половину тих років. Навіть помірне вживання алкоголю неод-

мінно матиме негативні наслідки для здоров'я та довголіття. Вчені довели, що пияцтво скорочує життя на 15-20 років та призводить до передчасного старіння і смерті. Сучасні дослідження надають право стверджувати те, що в людському організмі немає таких органів та тканин, на яких би не позначилася отруйна дія алкоголю. Потрапляючи в шлунок людини, алкоголь певний час затримується там, спричиняючи гостре запалення, а іноді і небезпечне захворювання - рак. Спиртні напої також руйнують печінку. Згодом ця шкідлива речовина розноситься по всьому організмі. Згубний вплив алкоголю на серце призводить до частих інсультів та інфарктів, руйнується центральна нервова система.

Особливо небезпечним є алкоголь для підлітків. Медиками досліджено, що при концентрації цієї отрути в крові 0,5-0,6% (відповідає 0,5 л горілки) підліток може вмерти. Тому виникає велика потреба активно вести виховну роботу серед неповнолітніх та молоді загалом: вчити їх проводити своє дозвілля тверезо. Це сприятиме розвиткові християнської моралі.

З давніх-давен відомо, що алкоголь згубно діє й на потомство. Не випадково закони Стародавнього Риму забороняли особам до 30 років (тобто в роки найактивнішого дітонародження) вживати спиртні напої. А в Стародавній Греції строго заборонялося п'яному чоловікові зближуватися з дружиною. Також в тій країні заборонялося молодій парі в день весілля пити вино. В Афінах та Спарті був такий звичай: жінка між собою і п'яним чоловіком клала меч як пересторогу про смертну кару за "любов"у стані сп'яніння. Цілком природне явище, бо наслідки такої "любові" призвели б до появи неповноцінного потомства, тобто до виродження.

Медицина аргументовано доводить, що діти чи внуки батьків-пияків можуть народжуватися з різними паталогіями - розумово відсталими, каліками. Над цим слід багатьом замислитись.

Кожна людина має свобідну волю. Вона сама обирає стежину у житті. Проте необхідно добре обдумувати той чи інший вчинок, бо потім можна нарікати на свою долю, та опинитися на роздоріжжі невирішених проблем.

В одній медичній газеті довелося прочитати статтю про долю однієї інтелігентної жінки. В неї все склалося якнайкраще: мала прекрасне кохання, порозуміння в сім'ї та швидкий злет по службі. Нова посада директора комерційної фірми сприяла поширенню знайомств, передбачала нові перспективи. Проте ця молода жінка не зчулася, коли підкралося лихо. Часті випивки призвели до того, що вона відчувала потребу у спиртних напоях без будь-якого приводу. Тоді стрімко почав падати її авторитет, почалися негаразди в сім'ї. Лікарям, до яких згодом вона звернулася, довго довелося боротися за отруєне алкоголем життя. Цей приклад повчальний і застерігає від небезпек, до яких призводить надмірне вживання спиртних напоїв.

Можемо навести чимало подібних прикладів про згубні наслідки пияцтва. Це ж найбільший ворог нашого дочасного та вічного життя. Бережімо своє здоров'я від шкідливої дії алкоголю. Адже ми варті того, щоб довго і щасливо прожити на землі.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

ПОКЛІН СВЯТОМУ ОТЦЮ МИКОЛАЮ-ЧУДОТВОРЦЮ

16-го грудня Марійська молодь, згуртована при церкві св. Онуфрія Отців Василіян у Львові, зорганізувала вшанування Любого Чудотворця, якого так ніжно любить український народ. В програмі взяло участь десять мистецьких колективів, серед яких були аматори з Жовкви та Великих Мостів. Глядачів зібрався повен великий зал палацу культури імені Г. Хоткевича на Підзамче. Присутні протягом трьох годин мали нагоду отримати від свята насолоду, слухаючи релігійні пісні та спостерігаючи, як то на українську землю до рідних дітей прийшов небесний Гість - святий отець Миколай. Складаємо щиру подяку молоді та дітям, а зокрема керівництву палацу культури, яке так прихильно поставилося до цього починy. На другий день, 17-го грудня, знову в церкві св. Онуфрія святий отець Миколай роздавав подарунки чемним дітям, а 18-го, в навечір'я празника, подібне торжество відбулося в церкві св. Андрія у Львові.

ВІРШ НА БОЛЮЧУ ТЕМУ

Є КРАЇНА "ЧУТЬ-ЧУТЬ"

Є країна "Чуть-Чуть",
Де горілку люди п'ють...
Починають від сто грамів
І тверезість лежить в ямі.

По гостинах, по заводах
Не виходить чарка з моди.
Пропадає жінка й діти,
Годі ж без "чуть-чуть" сидіти...

Кажуть: "Ми не є баптисти
Біблії не будем гризти.
Ми не слабі, а здорові -
Спиртне не дамо корові"...

"Чуть" - країна, це не казка.
Та коли бажаєм щастя.
Воно не в чарці і не в димі:
Будьмо тверезі від нині!

ДЗЮНЬО

ФОРМУВАННЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Громадська думка завжди відігравала й відіграє велику роль в житті суспільства. Тим самим вона спрямовує громадськість на добрі або й на лихі дороги. Ми роздумуватимемо про неї у кількох таких пунктах:

1. Хто формує громадську думку?

Вже сам Христос мовив, що діти світу є мудріші від дітей світла, дітей Божих, і перші вміло стараються впливати на думку світової громадськості. Пригадаймо, як запопадливо старалися впливати на світову опінію ті ж нацисти (міністр пропаганди райху Ґебельс) та більшовицька система. У них гігантські суми йшли на задурманювання мас. Нині це продовжують різні демократи і недемократи, які використовують засоби масової інформації, а свою нечесну працю пильно виконують. Вистачає послухати західні мас-медіа та інші.

2. А що роблять християни, особливо католики?

Вони залишилися на задніх позиціях. З одного боку на це не звертають уваги, а з другого боку стараються бігти за чужим возом, і прагнули б чужими руками робити свою роботу. А виходить з того невміле та нерозумне мавпування західних методів та течій. Це мавпування доводить часто аж до заперечення самого Євангелія. От один підручник, виданий в діаспорі, пише, що дітям не слід говорити про пекло, а тільки про любов... А як Христос чинив? Хто тут помиляється? Напевно, не Божа премудрість. Дуже короткозорі ці католики, які навіть на ватиканському радіо додумуються називати святі ікони ідолами... Це чисто протестантська думка, і то вельми хибна.

3. Чи ми можемо формувати опінію?

Ми не лише без образи Бога не сміємо залишати формування християнської світової опінії, але й можемо багато зробити.

Бо ж ми маємо правду та істину. А інші того не мають. Їхні системи, комбінації та припущення розпадуться, як будиночок з карт, і розвіються, як ранішній туман.

Ми маємо неминущу і непорушну правду. "Небо і земля минуться, а слова мої ні, і ні риска з мого закону не минеться..." Сам Христос про це говорить. І як ми поширимо нашу думку, то вона втримається і за неї не будемо мати докорів сумління. Уважаймо, щоб ми її ширили правдиво і без перекручень.

Врешті мусимо щось тут зробити. Молячись, кажемо "нехай прийде царство Твоє", то збагатімо ті наші слова та почування ділами і заходами. Чи ж не знаємо вислову святого Павла: "Горе мені, коли б я не проповідував. І що почули ви на вухо, голосіть на дахах!" Дуже багато ми вже втратили, що через нашу нерадивість і лінощі не сформували здорової громадської думки. Сьогодні маємо свободу. З неї не користати і її не вжити для творення такого великого добра - це велика помилка!

4. Лікувальний метод формування думки

Ми зустрічаємося часто з непохвальною та шкідливою громадською думкою. Її треба лікувати. Якими способами? Перше - це помітити помилкові твердження та "чутки", знайти протилежні аргументи. Тим самим докорінно зруйнуємо твердження. От хоча б коли мова йде про "такі тяжкі економічні часи". Це є тільки хибна і така люблена нашими громадянами думка.

Маємо вказати на корені: це старі лінощі і багато людей хоче, щоб їм усе було готове, без ніякого зусилля. Це бажання жити в розкошах, як на заході. І тому стільки того люду пхається до америк на працю. Потрібно вказувати і на інші ділянки, куди важливіші, ніж економічна як от: культурна, церковна, державна.

5. Способи нищення фальшивих думок

Виділимо два основні: просте вирішення проблеми, і не впрост підривати корені шкідливої думки.

а) Просте атакування противника: заперечити його твердження. Важкі економічні часи? Ні, бо столи аж угинаються від яствія... А винятки тільки підтверджують загальне правило... І тоді допомогти тим, що хліба не мають. У тебе напевно його не бракує? Тоді зникне заздрість і т. п.

б) Поширення проблеми на релігійні і моральні справи. Поступ медицини, техніки і науки? От тільки не знають примітивних правд катехизму і молитви... Тут кричуще насадництво, обскурантизм.

в) Вказуванням на недостатнє світосприймання. Коли будемо дбати про загальне добро, тоді і нам буде добре...

6. Як творити здорову публічну думку?

Це перш за все робиться універсальним добрим ділом - прикладом. Хай бачуть люди ваші добрі діла і прославляють Отця, що на небі... Ви світло світу і сіль землі... Коли ваша праведність не перевищить тої книжників та фарисеїв, то не доступитеся Царства Божого!

Друге-ясне формулювання думок та поглядів.

Не говорити - і нічого не сказати. Точно дефініювати поняття.

Розвивати занедбані ділянки: святість подружжя, вартість служби Богові, дружелюбності, потреба усіх любити, добре ставлення до противників.

Розмови в найближчому довкіллі. Зменшити бачення і слухання ззовні як телебачення, так і радіо та й читання підозрілих журналів і книжок. Бо є і католицькі, які начинені, на жаль, ворожим духом.

Виробляти в своєму довкіллі добру думку, згідну з Божими началами. А потім використовувати можливості поширювати в найближчому оточенні, і не залишити без відповіді жодного закиду чи труднощі.

Шукати позитивні постаті в нашій церковній історії.

Зокрема треба молитися за просвічення людей у Божому та конечному до щастя правдивого дочасного і ще більше вічного. Проголосімо такий заклик: спаси свою душу і старайся інші душі спасти. "Хто наверне грішника з хибної його дороги, спасе його душу від смерті і силу гріхів покриє" (Як. 5, 20).

Постараймося це здійснити!

Євген ШИДЛОВСЬКИЙ

ПОВЕРНЕННЯ ДО ПЕРВІСНИХ ТРАДИЦІЙ

НА СВІТЛИНІ: мозаїка Української Католицької Церкви св. Миколая, Вінніпег, Манітоба (Канада).

Про це саме і говорить папський та соборові документи для нас, русинів чи греко-католиків тепер. До чого ж нам треба повертатися?

До первісного виду літургійних чинів. От маємо таке потрясіння воздуху в часі літургії, якого нині так сумлінно велять притримуватися. Його треба конче усунути, бо найстарші видання служебників, і то писаних українцями царгородцями, як от Стратинський Служебник з 1604 року тої рубрики та припису не має. Взагалі під час "Вірую" за цим Служебником воздуху не підноситься. Подібно є в усіх східних літургіях інших обрядів. Також венецький літургікон з 1519 року того не має. (Порівняти б А. Дмитрієвський "Про богослуження руської церкви", 1884 р., стор. 119).

Твердження про те, що не було в нашій Церкві давніше стількох вівтарів, можемо заперечити. Наприклад, церква Пресвятої Трійці у місті Мстиславі за князя Івана Юрієвича і його жінки Юліянії 1463 року мала аж шість менших вівтарів: на честь Богородиці, Воскресіння, Благовіщення, Успіння, главосіків Івана Предтечі, ісповідників і святих Кипріяна та Юстина ("Акти Западної Русі", 1846 р., Т. 1, с. 66).

Внесення чесних дарів робили самі диякони, як це подає паризький літургікон з 1560 року. Воно і не виходить робити малий вхід з Євангелієм і великий ще з непосвяченим хлібом та вином? При тім не виголошували жодних поминань ці діякони.

Щодо вживання губки до чищення дискоса, то документи з 1692 року такої не знають і про це не пишуть. Що ж до кип'ятку в чашу, то про це дуже критично висловлюється о. Гоар у своєму збірнику східних літургій з 1647 року. Християни східного обряду в Галичині, на Уграх і у Південній Слов'янщині цього не знають. Теж сама проскомидія за св. Івана Золотоустого була дуже коротесенька без цілої літанії спогадувань.

А папа Венедикт XIV в 1755 році вже згадує про читану Службу Божу, і вона була не лише в нас, але й у греків, хоч там її не одностайно правили. Отже, варто вже усувати приписи варшавського синодального Служебника з 1926 року польської православної Церкви!

В. СОКАЛЬСЬКИЙ

КЛОПІТ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Люблю молодь і радо з ними спілкуюся, та не раз і будь-який молодий виведе з рівноваги.

От трапилося побувати на лекції в університеті. Таки в нашому львівському. Під час лекції про українську громаду в Латинській Америці підіймається один студент і каже: "Навіщо ж там поставлено аж вісім пам'ятників Шевченкові, коли нема вищої української школи. Чи не краще було б мати кафедру українознавства в котрімсь з тамошніх університетів, аніж споруджувати на площах бронзові статуї?"

Закид був досить в'їдливий і, сумніваюся, чи справедливий. А це тому, що слід перш за все плекати історичну пам'ять, а щойно тоді братися до розбудови вищих учбових закладів. Хоча такі спроби були вже, а що з того? В одному університеті громадськість домоглася відкриття кафедри українознавства. Гарно. І викладач знайшовся, і приміщення. А студентів - навіть десяти не назбиралося...

Хоча годі робити неслушні закиди, з якими виступив оцей студент, що не знається, на жаль, на діаспорних стосунках і ними, видно, мало цікавиться. Бо в Аргентині на факультетах міст Обера і Посадас у провінції Місіонес на півночі країни навчають української культури. В першому місті налічується до тридцяти студентів, а викладачем є василіянин о. Спасюк; в Посадасі викладає мову та літературу Шевченка одна пані, яка одночасно навчає й гри на бандурі.

Ще гірше вийшло в розмові зі студентами іншим разом: зібралося їх кілька, і вони полюбляють повчити трохи старшу генерацію розуму. Запитує один: "А що ви думаєте? От свого часу порили бульдозери на Львівському цвинтарі стрілецькі могили. І залишилося там лише два гроби: К. Левицького і генерала Тарнавського.

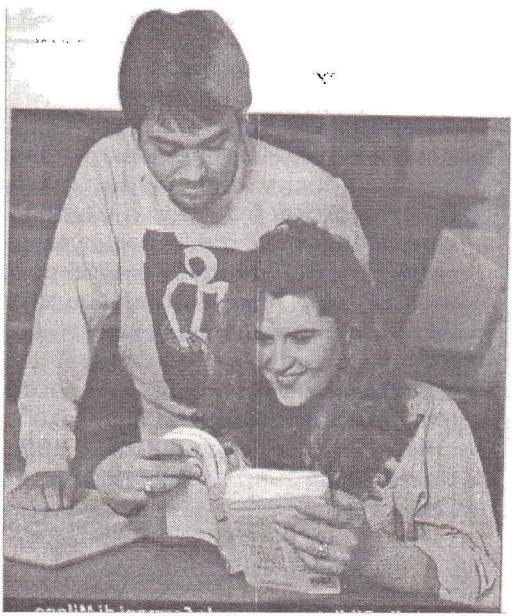

- Ну і як то може стосуватися мене? - питається старший добродій.

- А так, що у нас по різних сільських цвинтарях бачимо солдата з автоматом, і то на посвяченому місці, хоча українці не думають з кимсь воювати. І кілька могилок з паликами на них. Як нині дехто з духовників робить квестію і не хоче хоронити, наприклад, самогубця чи й двоженця на посвяченому місці, то що отой солдат з автоматом там робить? Ну, вже

лежать воїни, то, напевно, не один з них був і віруючим, але не місце такій нежалобній постаті на кладовищі? Що там добродій відповів, то ми не чули, бо не хотіли брати участі в розмові. Зі студентами нині не дуже то й безпечно задиратися.

Одне треба сказати, що вони не раз і не два ставлять у прикре становище старших осіб і навіть самих викладачів зі своїми різними витівками та запитаннями. Ми ж знову бажали б бачити отих студентів в церквах, в хорах між співаками, біля сповідальниці, як вони каються, як уважно слухають Божого слова чи читають релігійну літературу.

Коли про це почула одна пані, то дорікнула в сторону старшого покоління, що воно саме дає, часто злий приклад молоді. От скажіть, чи багато є отих патріотів, що свого часу ходили з синьо-жовтими прапорами по вулицях, а сьогодні ви їх побачите хіба в кав'ярнях? Де ж ті "герої" наші вусаті? Де вони поділися, що з ними сталося? То хіба самі жінки мають іти на святкування і вшанування різних народних роковин. Де оті мужчини, де ота сильна половина людського роду?

Почувши таке, я поволеньки і тихенько відійшов, бо боявся, щоб і мені не припало на горішки.

Іван ДОЛИНЮК

ВІДПОВІДЬ "БАТЮШКИ"

25. XI.1995р. ми поїхали автобусом з львівської церкви св. Онуфрія на відпуст до церкви св. Йосафата у м. Володимир-Волинськ. Щиро відспівавши Богослужіння, вирішили оглянути пам'ятки архітектури міста. Проїхали кілька десятків метрів автобусом. Нас зацікавив становинний величавий храм. Підійшовши ближче, дізналися з напису, що це церква Успіння Пресвятої Богородиці, пам'ятка архітектури XII ст.

Довго прочекали на подвір'ї, поки нам "батюшки" (храм належить Московському патріархату) відчинили двері. Усередині храму я побачила надзвичайно рідкісне та гарне оформлення: старовинний хрест, хоругви та оригінальні ікони.

Після оглядин храму в мене виникли запитання, тому вирішила почути на них відповідь від "батюшки". Мене цікавив рік постання церкви, її пізніша реставрація, за яким зразком вона відбувалася і т. п. На всі запитання "батюшка" відповідав: "Не знаю", а потім ще додав: "Не задавайте дурних запитань". Мене вразила ота фраза, тому заперечила: "Хіба історія наша - це для Вас дурні питання?"

Після такої розмови на душі стало прикро. Ще болючіше вразило подібне ставлення людини, яка має духовний сан, до нас, молодих осіб.

Ірина ВИШИНСЬКА

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛУЦЬКУ ТА ВОЛОДИМИРІ

24-го листопада 1995 року в Луцькому краєзнавчому музеї розпочалася наукова конференція на тему "Українська Греко-Католицька Церква в історії Волині". У ній взяло участь до 30 науковців. Найбільше було вчених з місцевого університету ім. Лесі Українки. Чимало науковців з'їхалося зі Львова, Києва, Луцька, Торчина, Рівного, Кам'янця-Подільського, Житомира, Вінниці, Тернополя та інших міст. З Отців Василіян доповіді мали о. Маркіян Когут і о. Василь Зінько. Крім них були присутні отці Григорій Бардак, Андрій Шаґала і Йосафат Воротняк. Один цікавий факт з конференції: історик з Володимир-Волинського п. Леонід Михальчук показав зібраним кайдани, які носили ув'язнені священики і миряни УГКЦ. У конференції взяв участь вчений з Кошаліна (Польща) Чеслав Партач.

ХРАМ СВ. ЙОСАФАТА У ВОЛОДИМИРІ

Цьогорічне храмове свято у Володимирі відбулося імпозантно. Прибув автобус з хором з львівської церкви св. Онуфрія, два автобуси з Христинополя і один з Луцька. Також на свято приїхали монахи студити з Унева. Було їх до 30 осіб. Сім священиків правили св. Літургію. Проповідь захоплююче виголосив о. Андрій Шаґала, ЧСВВ.

Церква тут оновлена та гарно оздоблена. Вона все більше вірних притягає до себе. Парохом є невтомний о. Григорій Бардак. Він також допомагає будувати в Луцьку каплицю св. Василія Великого в дуже вигідному для доїзду місці. У Луцьку теж є греко-католицький храм Різдва Пресвятої Богородиці, а парохом є Всеч. о. Роман Беґей.

ЧЕРНЕЧІ ОБІТИ В БІБРЦІ

У цьому містечку є новіціят сестер Пресвятої Родини. Тут 26-го листопада 1995 року склали перші свої обіти сестри Марія і Єремія. Вони тепер працюватимуть в Івано-Франківську. Сестра Кикилія склала свої вічні обіти. На свято з'їхалось до трьох десятків сестер з різних домів Згромадження. Службу Божу правив та приймав обіти о. Василь Зінько, ЧСВВ. Сестри плідно працюють в місцевій околиці з допомогою катехизації.

КОНҐРЕҐАЦІЯ ЗАСТЕРІГАЄ

Численні єпископи, священики та віруючі звернулись до Священної Конґреґації віровчення з проханням дати оцінку діяльності Вассули Риден, що живе у Швейцарії й розповсюджує в католицьких середовищах усього світу об'явлення, які ніби-то отримує з неба. Після уважного перегляду Конґреґація віровчення опублікувала повідомлення, що в цьому випадку йдеться про результат особистих медитацій-роздумувань, які поруч із позитивними елементами, мають чимало помилок, які суперечать католицькій доктрині. Тому Конґреґація віровчення звернулась до єпископів, щоб не дозволяли Вассулі Риден поширювати свої ідеї у їхніх дієцезіях, а віруючих просить не вважати її публікації та виступи надприродними об'явленнями, а зберігати чистоту віри, яку Христос довірив Церкві.

Повідомлення Конґреґації віровчення щодо діяльності Вассули Риден, яка видає свої приватні медитації за надприродні об'явлення, звертає увагу також і на інші подібні випадки, які трапляються у різних частинах світу. Для підтвердження надприродного походження таких об'явлень потрібно осуду компетентних інституцій католицької Церкви, як Священної Конґреґації віровчення, яка має у своєму складі відповідно вишколених спеціалістів богословії, догматики та інших церковних дисциплін, і може зробити правильний висновок. Слід сказати, що в більшості випадків йдеться тільки про особисті надхнення, які нікого не зобов'язують у них вірити. Як бачимо, Конґреґація віровчення серйозно перестерігає перед сліпою довірою і наказує зберігати чистоту віри.

ВІДКРИТТЯ МОНАСТИРЯ

Апостольський Нунцій в Албанії, єпископ Іван Діяс, недавно урочисто відкрив в місті Елбасані на півдні країни монастир Згромадження Сліпих Сестер Сакраментинок. Це чернече Згромадження, засноване Дон Оріоне, складається тільки із сліпих монахинь, які посвячують своє життя молитві та жертвують своє життя для Церкви. У монастирі буде жити й молитись 5 монахинь різних національностей.

Крім них в Албасані трудяться Отці Оріоністи, які почали працювати в цьому регіоні, одному з найбідніший в Албанії, три роки тому, і завдяки їхнім зусиллям тут засновано невелику лікарню, аптеку і молодіжний центр.

Радіо Ватикан

24 листопада, у Львові, на 84 році життя упокоївся в Бозі Владика Рафаїл КЕРНІЦЬКИЙ, єпископ-помічник Львівської архиєпархії для вірних латинського обряду.

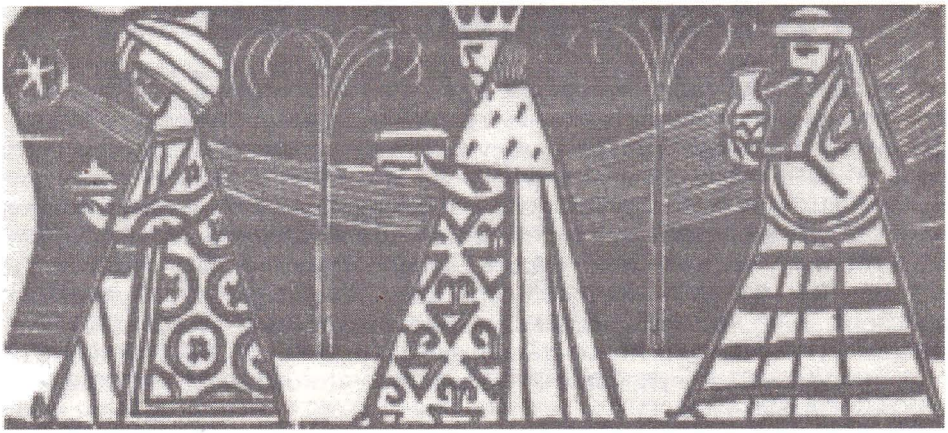

РІЗДВЯНА НІЧ

Скрипів сніжок, аж зойкав від морозу
І ясні зорі так переливав.
Я мовчки йшла у нічку цю холодну
В малий Вертеп, де люд царя вітав.
Раділи дзвони, жваво грали свічки
І стоголосе линуло "Хвала"
Три мудреці дарунки свої щирі
З полклоном принесли до ніг царя.
А Він ще немічний, але який то сильний,
Народжений, не створений ніким.
Маленькими і ніжними очима,
Дивившись в душі, чуда вже творив.
Були царі, були дарунки царські.
А я Тобі в дарунок, що візьму?
Нехай тоді четвертим стану царством,
А в володіння душу принесу.

Наталя НАЗАР, м.Львів

МОЛИТВА СИРОТИ

Святий Вечір. Всюди відчувається радість. У вікнах світиться. Вбирають ялинку, чекають на першу зірку. Колядують.

Недалеко за селом цвинтар. На могилі мами клячить сирітка. Надходить ніч. Вона молиться, потім говорить: "Мамо, ти обіцяла, що мене не покинеш. Глянь, нині всюди радість, тільки у мене смуток. Нікого не маю".

Дитина підняла очі і побачила статую Матінки Божої на недалекій могилі.

- Матінко, говорила далі дитина, - Ти забрала мою маму, не опусти мене, сирітку. Потім згадала, як колись з мамою співали пісню до Матінки Божої і тепер собі заспівала:

"О спомагай нас, Діво Маріє..." Свідома, що ніхто її не чує, співала своїм слабоньким голосочком, хоча відчувала, що замерзає. Спішити вона не має до кого. Знає, що коли прийде додому, то мачуха пішле її до стайні поратися біля худоби, а тато буде мовчати і боронити сиротки не буде. Тому постановила провести ніч біля могили мами.

Однак Матінка Божа не опустила її. Дорогою на фірі їхав чоловік з жінкою до своїх батьків на свята. Проїздив біля цвинтаря. В нічній тиші почув слабенький діточий спів, подібний на плач. Зацікавлений, хто міг би вночі співати крізь сльози, зійшов з фіри і за голосом віднайшов замерзаючу дитину - сирітку. Забрав її з собою до своїх батьків на свята. Дитина не хотіла більше повертатися до свого дому.

На просьбу тієї дитини часто ходили з нею на могилу мами і до статуї Матінки Божої, щоби подякувати за опіку над сиріткою.

* * *

Подібна пригода трапилася на Личаківському цвинтарі у Львові.

Після смерті отців Репетили і Шепітки, гурт їх підпільних парафіян щонеділі бував на могилі обох отців.

Однієї неділі перед Різдвяними святами згаданий гурт був на цвинтарі. Вже недалеко від могили отця Шепітки ми почули плач, повний розпуки. Зупинилися, щоби почути, звідки плач. Розпачливо плакала десятилітня дівчинка: "Мамо, мамо, забери мене з собою. Мені так дуже тяжко". Дитина стояла навколішки на снігу біля підніжжя могили своєї мами, а пізніше встала, обняла хрест і почала кричати: "Я не піду, не піду звідси, ти мусиш нині мене забрати".

Ми підійшли до дитини. Від неї довідалися, що вона кругла сирота. Мешкає у маминої тітки, котра дуже її не любить і часто називає дармоїдом.

В згаданому гурті була заміжня, але бездітна жінка. Вона, за згодою тієї "бабці", забрала дитину до себе й удочерила її. Через те, що "бабця" шантажувала прибраних батьків, добродії змушені були змінити помешкання.

Анна НАОРЛЕВИЧ

ДІТИ, ЩО ВИ НА ТЕ?

Прийшов священик на лекцію релігії, бо запросила його управа школи. Входить до залу, і тут, наче маку, повно голівок дітей. Привітався, та й почав навчання.

- Діти, що ви на те!? - малята уважно слідкують за словами ієрея, але нічого не кажуть. Тоді отець почав продовжувати:

- Одного дня увійшло у церкву двоє панів на Службу Божу. Один з них побожно перехрестився та й став навколішки молитися. Зараз же почалася Свята Літургія. Він радісно спостерігав рухи священика та уважно слухав хоровий спів. Спів був спокійний. У серці того пана зродилися шляхетні почуття і вдяка для Господа Бога. Хто б сподівався, що ми будемо ще молитися у домах Божих, що їх наші діди й батьки збудували? А Господь нам цю ласку подав за молитвами і Покровом Пресвятої Богородиці. І полинула гаряча молитва до неба. Священик при престолі видався йому ангелом, а люди кругом - вибранцями Божими. Сльози радості з'явились на обличчі цього прихожанина...

Другий пан теж увійшов до церкви. Нахрестившись чимало, врешті знайшов собі місце і почав спостерігати обстановку.

- От тільки дві свічки на престолі, а треба бодай сім або дванадцять. Не знають тут порядку в цій церкві люди. Або священик. Він замало кадить і не в той бік обертається. Та й хор вже так скрипить, як стара верба... і ще та бабуся, що вервицею перебирає...

І вийшов він з церкви огірчений та й лихий на всіх і на все... Якою ж його молитва була? Хоч перший поніс святкову радість до свого дому і смачно засів обідати... І радів недільному спочинку. А останній мав зіпсутий гумор на увесь тиждень, і ще його передав домашнім.

- Хто ж тут, діти, правильно вчинив? - питає гість. Усі діти визнають поведінку першого, й осуджують другого. І справді, чимало є між ними таких людей, що навіть і до святого місця йдуть, аби собі й іншим відібрати побожний настрій, а з молитви роблять нагоду до незадоволення. А ви як, діти?

Усі малята вигукнули, що з радісним серцем ходитимуть в дім Божий!

Володар БУЖЕНКО

У ВИДАВНИЦТВІ ОТЦІВ ВАСИЛІЯН "МІСІОНЕР" ВИЙШЛИ ДРУКОМ:

Січинський В. Тризуб і прапор України

Молитовник "Христос - моя сила"

Дев'ятниця до Божого милосердя і апостола Тадея

Козаневич о. Омелян Євген, ЧСВВ
Цвіт з Назарета

о. Цозель Ф. Куди йдеш?
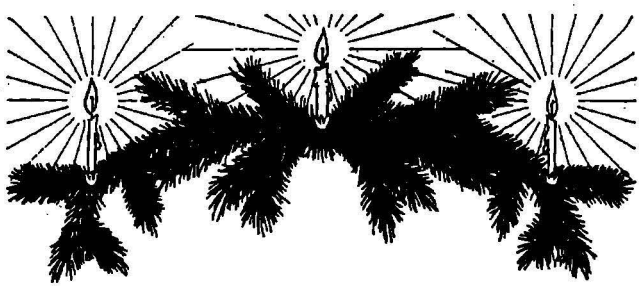
Церковний календар на 1996 рік (перекидний)